

MŪSŲ LIETUVA

LKB Kronika Nr. 16

Baisus nusikaltimas – partietis pakrikštijo vaiką

Partijos sekretorius draudžia kolchozo šoferiui tuoktis
bažnyčioje

NR. 38 (1416) XXVII. 1975 M. RUGSĖJIS - SETEMBRO 18 D. 1,00 kruzeiras
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

RUGSĖJO AŠTUNTOJI

– malonus sutapimas su Brazilijos valstybine švente. Kiekvienais metais Tautos Dienos išvakarėse vietos žmonės linksmai švenčia savo laisvės dieną. Kartu kasmet tai mums primena, kad mūsų laisvės dienos valanda dar neišmušė...

Kas vakar vakare matė televizijos programas, kurių metu buvo parodyta Brazilijos pažanga per paskutinius metus ir kartu sekancijų metų planai, galėjo tik pasidžiaugti. Visa tai Brazilija galėjo pasiekti savo demokratiška sistema, be vergų ir be kitų tautų išnaudojimo. Jiems nereikėjo užimti svetimus kraštus, kaimynines mažas valstybes ir Amazonija statoma vietos žmonių darbu ir prakaitu. Mes galime tik pasveikinti tą kraštą, kuriame gyvename ir galime tik pasidžiaugti jo pažanga.

Taip pat turime Brazilijos kraštui padėkoti, kad galime šiandien čia laisvai susirinkti ir prisiminti savo Tėvynę Lietuvą.

Šiomet mums ypatingai liūdni metai, nes praėjusioje Tarpautinėje Konferencijoje Helsinkyje praktiškai buvo legalizuota tai, kas jau buvo padaryta daugeli metų atgal. Vakariečiai praktiškai už nieką "dovanojo" kitų tautų laisvę. Okupantui, suprantama, visai nesunku pasakyti eilę gražių, bet nieko nesaistančių žodžių. Ir tikrai už gražius žodžius buvo palaidotos, tarp kitų tautų, ir Lietuvos laisvė, jos viltys...

Šiandien jaučiu, kad mūsų gyvenimas užsienyje yra nuolat surištas su okupuota tauta. Nežiūrint, kad mes taip toli gyvename, kasdien prisimename savuosius. Tik savęs klausiu, ar neužmiršome savo Tautos. Čia mums daug daiktų yra paprasta ir normalu, kas tėviškėje būtų neįmanoma. Mes galime laisvai eiti į bažnyčią, melstis kokia tik kalba norėtume, eiti į choras, daryti susirinkimus, skaityti kokius norime laikraščius, knygas, klausyti radijo iš kur tik norime... Tie visi pa-

prasti ir įprasti daiktai, deja, mūsų tėviškėje yra daugelyje atvejų varžomi. Apie tai visas pasaulis žino ir nėra čia ko tai kartoti.

Kas lieka nesuprantama, tai kodėl žmogus laisvėje taip greit apsipranta su viskuo ir tų laisvių neįvertina. Kartais jomis iš viso nesinaudoja.

Pažiūrėkime į mūsų kolonijos, tai yra, Brazilijos lietuvių gyvenimą. Tiesa, kad yra daug palengvinančių aplinkybių. Dažnai dideli toliai, kasdieninio gyvenimo sunkumai, darbai ir kita gal dalinai pateisintų mūsų palyginti "šaltumą" lietuviškai veiklai. Bet tai tik dalinai pateisinama. Daug daiktų lieka nesuprantama: turime laisvą lietuvišką spaudą, bet daugelis jos neskaito, sako: neįdomi, nuobodė, prastas popierius. Argi mes jau užmiršome, kokia spauda šiandien yra Lietuvoje? Mūsų minėjimuose irgi neperdaug publikos. Reikia važiuoti savaitgalio į pajūrį, turime svečių namuose, ilgi pietūs ir t.t. ir t.t. Bet kitur turi eiti nori ar ne, niekas neklausia apie pajūrį ar ilgus pietus, ir, kas blogiausia, turi eiti šlovinti savo tautos engėją. Atrodo, kad užsienio laisvė yra geriausias būdas užmigdyti laisvę, už ką Lietuvoje šiandien sėdima kalėjimuose.

Aišku, tai ką čia miniu, neliečia čia susirinkusių. Ir jūs turite savo problemas, bet radote laiko ateiti į Tautos Dienos minėjimą. Būtų nesąmonė tas mintis čia tarp mūsų vienas kitam prikaišioti. Bet aš savęs klausiu ir prašau jūsų visų pamąstyti ir savo sąžinių paklausti, AR MES PASINAUDOJAME IR TINKAMAI PASINAUDOJAME TUO, KĄ ŠIAME KRAŠTE TURIME.

Būtų liūdna ir gal būtų neteisinga, jeigu šiandien prisimintume tikrai liūdnąją pusę. Yra ir pragiedrulių.

Paminėsiu tik pora jų.

Jaunimo Kongreso paruošiamieji darbai vyksta labai sparčiai. Tiek senimas, kaip ir jaunimas

(Tes. 5 psl.)

Bagaslaviškis

1974 rugpiūčio mėn. kažkas parašė į Vilnių partijos komitetui skundą, kad Bagaslaviškio kolūkio šoferis Jonas Chatkevičius ir jo žmona, kolūkio buhalterė, pakrikštijo bažnyčioje vaiką. Sujudo Širvintų rajono pareigūnai ir pradėjo važinėti į Bagaslaviškį — kaip galėjo partiečiai tėvai pakrikštyti savo vaiką. Apie šį "nusikaltimą" surinkti žinias atvažiavo net rajono Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas. Šantažavimas tęsėsi du mėnesius. Tėvai buvo priversti net raštu patvirtinti, kad jie tikrai nėra krikštiję savo kūdikio.

*

Bagaslaviškio kolūkio šoferis Romualdas Šarmavičius 1974 rugsėjo 9 ruošėsi Gelvonių bažnyčioje priimti moterystės sakramentą. Sužinojęs apie tai kolūkio partinės organizacijos sekretorius Jonas Vasiliauskas nuvyko pas R. Šarmavičių ir reikalavo, kad apsivestų be bažnytinių apeigų. Nepaisant visų grasinimų ir

Lenino pranašystė neišsipildys

Inteligentijos susidomėjimas religija

Frankfurtas. — Rusų rašytojas Levitin — Krasnovas, dabar gyvenantis Šveicarijoje, vokiečių laikraščiu "Rheinischer Merkur" duotame pasikalbėjime iškėlė Sovietų Sąjungos inteligentų tarpe didėjančią susidomėjimą religiniais ir teologiniais klausimais. Nors tikinčiųjų persekiojimas Sovietijoje yra paaštrėjęs ir bausmės dėl religinės veiklos yra padidintos, susidomėjimas religija ne tik nesumažėjo, bet, priešingai, auga inteligentų, ypač jaunų žmonių tarpe. Tai paliudija, kad ateizmas, nežiūrind didelių pastangų religijai sunaikinti, yra pralaimėjęs savo kovą.

pažadų, R. Šarmavičius susituokė bažnyčioje.

Pivašiūnai

1974 lapkričio mėn. Alytuje mirė pivašiūnietis veterinarijos gydytojas Vaclovas Paliokas, 29 m. amžiaus, kandidatas į partiją. Kadangi pats gydytojas buvo tikintis, tai jo tėvai nutarė sūnų laidoti su bažnyčia.

Pas Pivašiūnų kleboną A. Alkoviką atvykęs iš rajono partijos atstovas su Mikalavo kolūkio pirmininku reikalavo, kad klebonas V. Palioko nelaidotų. Klebonas paaiškino, kad velionis eidavo į bažnyčią, priimdavo sakramentus, 1974 liepos 2 priėmė moterystės sakramentą, todėl negalys atsakyti katalikiškų laidotuvių. Neperkalbėjęs klebono pirmą kartą, atvyko pakartotinai ir uždraudė palydėti mirusį į bažnyčią ir iš bažnyčios į kapines.

Praslinkus kelioms dienoms po laidotuvių, Pivašiūnų klebonas susilaukė "svečių" iš rajono. Pareigūnai kaltino kleboną už laidotuves, kibo prie bažnyčios remontų ir visaip gąsdino.

Religija yra gyva tarp žydų, liekančių ištikimais savo tikėjimui, nors jų sinagogos ir mokyklos yra naikinamos. Daugelis ortodoksų kunigų, nebodami persekiojimų ir pavojų, moko žmones tikėjimo ir juos krikštija. Jų pasišventimas sukelia pasigėrėjimą ypač jaunimo tarpe, kuris yra išsiilgęs idealizmo ir trokšta dvasinių verčių. Lenino pranašystė, kad, plintant išsimokslinimui, išnyks religija, neišsipildė. Religija gyva katalikų, ortodoksų ir kitų religinių bendruomenių intelektualų tarpe. Stiprėja ir plinta ypač ten, kur ji labiausiai persekiojama.

— Ateizmo muziejus Vilniuje leidžia savo periodinį leidinį "Informacija — metodika". Iš jo matyti, kad 1974 metais į muziejų buvo atvestos 2799 ekskursijos, iš jų tarpo 646 užsieniečių. Buvo suruošti 273 parengimai, 273 kino seansai.

Ar Važiuoti Lietuvon?

Simas Kudirka

Simas Kudirka palengva tampa legendine asmenybe. Nors nevisi, kurie šiuo metu gausiais būriais apie jį renkasi, daro tai su pilnu nuoširdumu; yra ir asmeninių motyvų, ir partinių, ir kitokių, bet tai tik išimtys. Daugumai jis yra gyvasis pavergtos tautos rezistencijos simbolis, žuvusiųjų, nukankintųjų ir kalinamųjų atstovas, kalbą jų vardu, nes jie negali kalbėti.

Penkias dienas teko būti Torontės šalia to mažo ūgio, bet stiprios dvasios žmogaus, jam lankantis Kanadoje. Teko klausytis jo minčių keliose vietose, pradedant tūkstantine auditorija Torontės Vasario 16 minėjime ir baigiant pasikalbėjimais mažesniuose rateliuose. Norisi bent kaikuriomis tų minčių pasidalinti su tautiečiais, kurie tokios progos neturėjo.

“Aš nesu didvyris”

kartojo jis neviena proga. “Likimas išstūmė mane į priekį, ir aš padariau tik tai, ką turėjau padaryti”. Taip, tai tiesa, kad pasaulio opinija atsikreipė į Simą tik tada, kai amerikiečiai jį begėdiškai išdavė, kai tas išdavimas buvo patvirtintas tą valandą Baltuosiuose Rūmuose buvusio prezidento patarėjo John Dean, kuris vėliau ir patį prezidentą išdavė. Tiesa, kad rusai pradė-

jo jį mušti dar jam tebesant ant amerikiečių laivo, ir tik keli eiliniai amerikiečiai jūrininkai, vyresniesiems nieko nesakant, užstojo jį grynai iš profesinio padorumo. Bet taip pat tiesa, kad jis raudonųjų teisme drįso pasakyti: “Jūs negalite manęs teisti, nes pavergėte mano kraštą”. Taip jis galėjo pasakyti tik dėlto, kad buvo pasiryžęs už tuos žodžius mirti. Ir su žmona buvo mirčiai atsisveikinęs.

“Laisvė yra atgaunama tik gyvybės aukomis” — girdėjau jį nekartą sakant ir kaip pavyzdį nurodant trisdešimt metų iškalintą partizaną, kuriam raudonasis teismas siūlė amnestiją už draugų išdavimą. Tas partizanas pasakė: “Jūs sunaikinate mano tėvynę, nužudėte mano tėvą, tai pasiimkite ir mane...”. To partizano dabar liko tik pavardė.

Miestai ant kaulų

Laisvojo pasaulio politikai neretai nuvažiuoja į Sibirą pasižiūrėti, kaip rusai pastatė miestus pastoviai išalusiųose ašigalio plotuose. Net ir kanadiečių vadų delegacija buvo Norilске “pasimokyti”, kad išmokyti tuos metodus taikyti Kanados šiaurėje. Vargas tau, nusigyvenusi demokratija, jei tavo vadai nemato kad amžinai išalusiame žemėje miestus pastatė vergai, kurie

ten pat, statybos vietoje, krito nuo bado ir šalčio. “Aš dirbau tose statybose Sibire” — sakė Simas. “Savo rankomis čiupinėjau klastuvu iškasamus žmonių kaulus ir mažų vaikų kaukolės”. Kitoje vietoje jis ukrainiečiam, pasakojo, kaip prie statybos dirbęs ukrainiečių veikėjas už kažkokį nepaklusnumą buvo paliktas mirčiai pakabintas ant užpakalyje surišusių rankų.

Važiuokite į Lietuvą” —

aiškino Simas Kudirka, ir ne vienas tautietis salėje patraukė pečais. “Taip, važiuokite, bet ne kaip pastumdėliai, uždaryti mikrofonais apstatytuose viešbučių kambariuose, autobusuose ar automobiliuose. Važiuokite kaip laisvi laisvo krašto piliečiai. Važiuokite ne tik pasižiūrėti to, ką jums rodys, bet ir to, ko nerodys. Važiuokite pasakyti, paklausti ir pareikalauti. Paklauskite, kodėl tiek daug rusiškų parašų Vilniuje. Pareikalaukite leidimo laisvai pervažiuoti Lietuvą, sustojant kur norit ir kada norit. Bijosite? Tai ko jūs važiuosite?”

Studijuojančio jaunimo susirinkime Simas atsakinėjo į klausimus. — Ar verta važiuoti į Vilnių studijuoti vasaros metu?

—Nesu didelio mokslo žmogus, tad jūs man paašikinkite, kokių mokslų studijuoti jūs ten važiuotumėt? Technikos? Kieno gi astronautai buvo išlipę mėnulyje kelis kartus, o kieno neišlipo iki šiol? Medicinos? Kur gi pats Brežnevas ruošėsi važiuoti sveikatos taisyti?

—Lietuvių kalbos. — atsiliepė klausėjas.

—Argi jūs lietuviškai nemokate? —nustebo Simas. — Argi jūs nežinote, kad geriausi lietuvių kalbos profesoriai yra išeivijoje? Vienintelis dalykas, dėl kurio apsimokėtų važiuoti, yra dalyvavimas piliakalnių kasinėjime.

—O kaip su važiavimu į stovyklas?

—Kiekviena stovykla turi savo tvarką. Ar jums jų tvarka tiks? Kai rytą kels raudoną vėliavą ir lieps ją gerbti, ką darysite? Ar drįsite atsisakyti? Jei važiuojate, tai turite drįsti, o jei ne drįstate, tai ko važiuojate? Džiaukitės, kad šiame laisvame krašte jūs galite nevaržomai iškelti trispalvės vėliavas. Lietuvoje už vėliavėlės iškėlimą sodina kalėjimą trejiems metams.

Į klausimą, kokios nuotaikos Lietuvoje, atsakė Maironio posmeliu:

“Nebeužtvenksi upės bėgimo... pavasaris eina Karpatų kalnais...”

—Kaip su knyga? — paklausė dar vienas klausėjas.

—Nesu mokslo žmogus, kad galėčiau pats vienas lietuviškai ar rusiškai knygą parašyti, bet žinau, kad parašyti reikia. “T. Žiburiai”.

SOVIETIJOJ BRĘSTA DVASINĖ REVOLIUCIJA

Lietuvos Bažnyčia sugeba išlaikyti savarankiškumą

GRAZ. — “Sovietų Sąjungos koncentracijos stovyklose aš sutikau daug žmonių, kurie nuolat gyvena Dievo artumoje” — pareiškė Dimitrij Panin, buvęs Solženicino kalėjimo draugas, dabar gyvenantis Vakaruose. Dimitrij Panin kalbėjo Grazo universitete, Austrijoje, atkreipdamas dėmesį į naują “dvasinę revoliuciją”, kuri bręsta Sovietų Sąjungoje.

“Daugumas netikinčiųjų, nors nepažįsta tikėjimo, tačiau trokšta pažinti tiesą. Su jais galima lengvai susikalbėti šių laikų mokslinėmis sąvokomis. Yra labai svarbu kovoti už sielas tų, kurie prievarta yra vedami į ateizmą. Ši misija ypač tenka katalikų Bažnyčiai Vakaruose, kuri gali radijo laidomis teikti teisingas informacijas ir mokslininkai pagrįsti religines tiesas. Sovietų Rusijoje šalia 180 milijonų priverstinai įjungtų į ateis-

tų eiles yra apie 70 milijonų laisvai apsisprendusių už religiją. Dauguma jų savo tikėjimą išpažįsta slaptai “katakombų bažnyčioje”, kuri yra labai paplitusi. Tikrai Lietuvoje katalikų Bažnyčia sugebėjo išlaikyti savo savarankiškumą ir drįsta viešai reikštis, nesislėpdama katakombose. Marksizmas Sovietų Sąjungoje labai sparčiai griūva, tik gaila, kad Vakaruose daugelis to nenori matyti. Tai yra didžioji Vakarų silpnybė, kurią reikia skubiai nugalėti, konkrečiai parodyti solidarumą ir suteikiant pagalbą tikėjimo broliams Rytuose”, kalbėjo Panin.

DVASIŠKAI PRIEVARTAUJAMI VAIKAI, JAUNIMAS, SUAUGUSIEJI

Šio meto sovietinė indoktrinacija Lietuvoje daro ofensyvos įspūdį. Sovietinės indoktrinacijos maši-

nerija taip buvo plečiama ir yra iš tikro labai išplėsta, tiesiog kompleksinė, pradedant vaikų lopšeliais-darželiais, spaliukais, pionieriais, komjaunuoliais ir baigiant partiečiais.

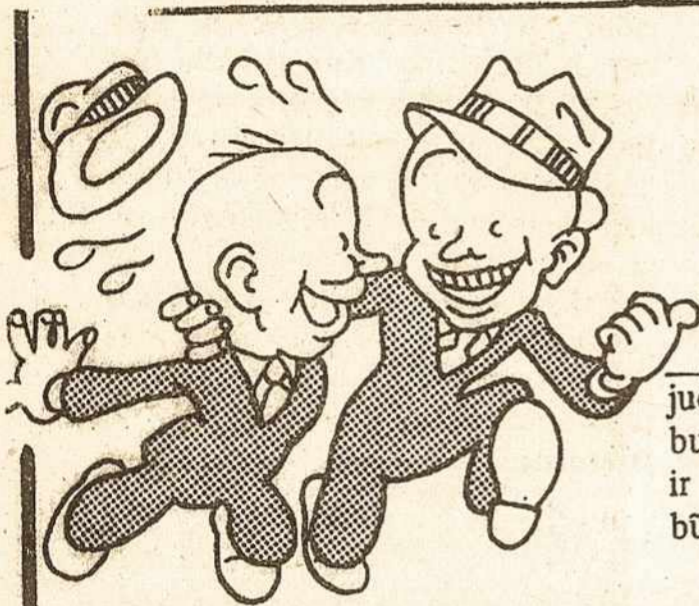
1973-74 mokslo metais vien partinio pradžiamokslio mokėsi 200.000. Vien Kaune veikė 671 partinio pradžios mokslo mokykla su 21.000 studentų. Ogi Lietuvos laikraščių redaktoriai turėjo mėnesio kursus partijos aukštojoje mokykloje Maskvoj. Nuo šių (1974-75) mokslo metų vyresniųjų vidurinių mokyklų klasių mokiniams įvesta vadinamosios visuomeninės — politinės veiklos apskaita ir atestavimas mokykloje, tuo būdu prievartaujant ir jaunimą, kad aktyviai reikštųsi sovietinės indoktrinacijos ir rusinimo veikloje. Gi dirbtuvių ir fabriky darbininkai bei prekybos, valdžios ir kitokių įstaigų tarnautojai jau nuo pat sovietinės okupacijos pradžios privalo būtinai dalyvauti konferencijose apie marksizmą ir ateizmą.

(A. VAITIEKŪNAS Lietuva 1974 metais, A I D A I, mėnesinis kultūros žurnalas, Brooklyn, 1975 m. 1 nr., 22 ps.)

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO TREČIOJO KONGRESO REIKALU

TIK 5 MĖNESIAI LIGI III PL JAUNIMO KONGRESO!

LIETUVI, KONGRESO PASISEKIMAS TAVO RANKOSE!

VIENUOLIKTASIS POSĖDIS

Rugsėjo 4-7 Montevidėjuje Jaunimo kongreso reikalais posėdžiavo trijų kraštų atstovai, svarstydami klausimus, iškilusius nuo paskutiniojo posėdžio São Paule liepos viduryje, Argentiną atstovavo finansų komisijos narys Alfredas Ruplėnas ir JK techninės komisijos vadovas Jonas Baltrūnas. Posėdžiams pirmininkavo Urugvajaus JK komiteto pirm. Gvidas Mačanskas ir dalyvavo beveik visi to krašto JK komiteto nariai. Iš Brazilijos tebuvo kun. A. Saulaitis, Dalyvavo ir Daiva Vaitkevičiūtė, tuo metu talkinanti JK darbams Urugvajuje.

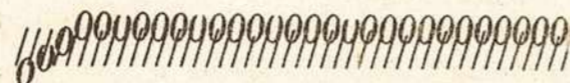
Sekantys trijų kraštų pasitarimai numatyti: spalio 17-18 Porto Alegre (Brazilijoje), lapkričio 14-15 ir gruodžio 6-7 Argentinoje. JK stovyklavietėje Pilar vietovėje. Vienuoliktasis posėdis vyko Ur. Liet. Kultūros dr-jos valdybos kambaryje ir visą dieną rugsėjo 6 Romo ir Birutės Mačanskų vasarnamyje Pilar pajūryje.

JK REGISTRACIJA

Šio mėnesio 15 d. iš Argentinos į visus kraštus bus išsiųstos JK registracijos anketos. Jų paruošimas ilgiau užtruko, kadangi reikėjo įrašyti vėliausias viešbučių, ekskursijų ir kelionių kainas. Buvę pakeistos datos: užsiregistruojantys iki spalio 30 temoka du dolerius už registraciją, po to penkis JAV dol. Svečių registracija, kaip ir buvo, lieka 5 dol. JK registracija baigiasi lapkričio 25 d. Kongresui registruojasi iš anksto visi atstovai (ir antrininkai), jaunimo dalyviai ir suaugę svečiai. Prieš išvykdam iš savų kraštų į Argentiną ir JK pradžią, visi sumoka pagrindinius JK mokesčius (stovyklą, kelionės, bilietai į parengimus), ir dalį turistinių ekskursijų bei viešbučių mokesčio.

NAKVYNĖS

Visi trys kraštai stengiasi sudaryti sąlygas visam kongreso dalyvaujantiam jaunimui nakvoti lietuvių šeimoje, kad ryšiai, pažintys ir draugystės būtų dar artimesnės. Ligi šiol Argentinoje surasta 220 nakvynių, Urugvajuje 140, Brazilijoje 50. Visuose tri-

DIRBKIM KARTU +

ESTÀ NA HORA DE COLABORAR

juose kraštuose pasiteirauta dėl viešbučių kainų, kurios įvairuoja tarp 5 ir 10 dol. per dieną. Viešbučiuose būtų (suaugę) kongreso svečiai.

KELIONĖS

Kylančios kainos ir infliacija daugiausia paveikė ligšiolinius apskaičiuotus transporto srityje. Paaiškėjo, kad nebus įmanoma gauti naktinio laivo iš Buenos Aires į Montevidėu gruodžio 26-27, ir kad visi JK dalyviai ir svečiai į Urugvajų vyks Mikanovich laivu, išplaukiančiu gruodžio 27, 7 val. į Colonia, iš kur lieka dar pusterčios valandos autobusu į Urugvajaus sostinę. Prieš metus ši kelionė tekainavo 10 dol., o dabar beveik 25 dol. Todėl ir pakyla JK kaina jaunimui bei svečiams. Taip pat kiek brangiau išeina transportas iš Azeizos aerodromo į stovyklą ar į Buenos Aires miestą, ir vietinis transportas Montevidėjuje.

BRAZILIJOS KRAŠTO FINANSŲ KOMISIJOS

svarbiausieji telefonai:

pirm. prel. P. Ragažinskas -

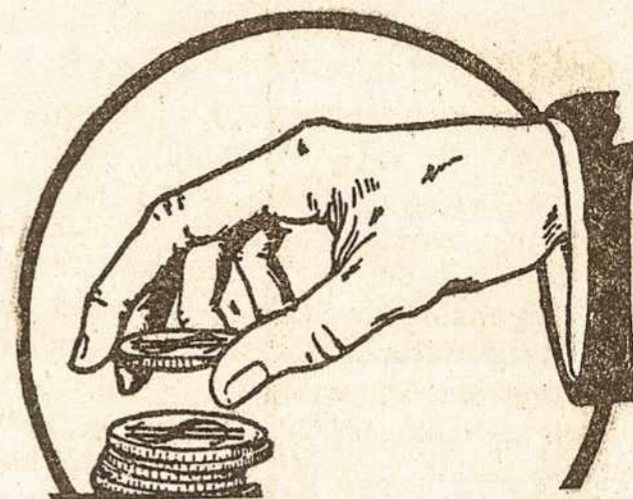
Tel. 274-2295

ižd. Jonas Tatarūnas - tel. 63-7344

ižd. Vincas Banys - tel. 274-0677

sekr. Halina Mošinskienė telef.

65-0907.

TŪKSTANTINIS VAJUS

Prie tūkstantinio vajuos prisidėjo:

50. Pranas Indriunas (Porto Alegre) įnešė Cr\$.1.000,00

KITOS AUKOS

Stasys Remenčius 100,00

Lietuvi, prisidėk prie tūkstantinio vajuos. Tavo parama III P. Lietuvių Jaunimo Kongresui padės išlaikyti lietuvių jaunimo tarpe. Šio kongreso pasisekimas tavo rankose.

KONCERTO PELNAS

Įvykusiam rugpjūčio 10 d., Artur Azevedo Teatre, muzikinio trio iš Čikagos koncerto, Kongreso naudai, pelnas liko sekantis:-

230 pakvietimų	2,300,00
Gauta likutis už programas	85,00
Viso pajamų	2.385,00
Išlaidos	1.628,80
Grynas pelnas	756,20

FINANSŲ KOMISIJA

mėnesio pabaigoje. Urugvajuje yra 4 atstovai iš 6 turimų vietų. Brazilija turi 13 iš 14-kos vietų jau užimtų. Šiaurės Amerikoje Ryšių centras ruošia atstovams vadovėlių apie JK studijų savaitės temas, kuris turėtų būti gatas prieš spalio 20-tos atstovų suvažiavimą.

Argentinoje sėkmingai įvyko jaunimo stovykla – studijų dienos, kuriose dalyvavo 63 jaunuoliai. Urugvajuje atstovai susirenka diskutuoti temų ir laivintis lietuvių kalboje kas savaitę su Daiva Vaitkevičiute ir Alfredu Stanevičium. Brazilijoje atstovų posėdžiai jau vyksta kas sekmadienį nuo 9 iki 12 val. Posėdyje nutarta, kad kiek sąlygos leis JK temų medžiaga bus paruošta ir portugalų arba ispanų kalbomis, kad visi galėtų geriau susipažinti su JK svarstytais reikalais.

JK TALKININKAI

Rasa Šoliūnaitė ir Marija Saulaitytė, talkinusios Argentinoje ir Brazilijoje, jau sugrįžo mokslo testui JAV-se. Daiva Vaitkevičiūtė, išbuvusi virš mėnesio Montevidėjuje ir apsilankiusi Buenos Airėse, rugsėjo pabaigoje nuvyks į São Paulį, kur išbus iki kongreso. Sesuo Ignė Marijošiūtė rugsėjo 2 – 10 lankėsi Venecueloje, 10 – 17 susipažįsta su JK ruošia Brazilijoje ir po to iki kongreso dirbs Argentinoje. Urugvajus kvies Vacį Sletku, veiklų Kolumbijos jaunuoli, atvykti talkon.

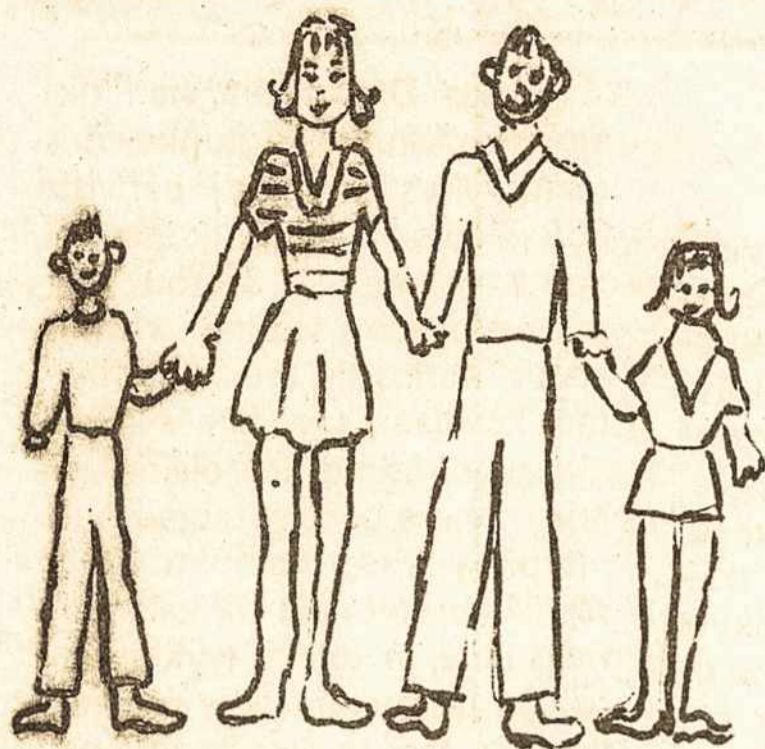
Posėdyje visi dalyviai nuoširdžiai išgyrė JK talkininkus, kuriu atvykimu rūpinasi Pasaulio Liet. Bendruomenės

(Tęs. 5 psl.)

Vytas Juška

Romo Kalantos minėjimo proga Melbourne (Australijoje)

Família - šeima

ÍS STOVYKLOS
"BALTOJI
MEŠKA"

PAMALDŲ —
TEMA: ŠEIMA

F - *fé*
A - *ajuda*
M - *mútua*
I - *interesse*
L - *lealdade*
I - *igualdade*
A - *amizade*
amor

Mūsų Lietuva Mažiesiems

LEALDADE

Lealdade é algo de mais importante na nossa vida se quisermos ser felizes. Pense em um amigo seu. Se você não for leal para com ele você estará se enganando.

Ser leal é viver em igualdade de conhecimentos, sem mentira, sem falsidade. É viver em um mundo de intensa verdade e amor.

Deve-se ser leal para com os seus ideais. Uma pessoa que não é leal vive uma vida vazia, instável, sem um verdadeiro sentido.

Um amigo leal é aquele que mesmo nas horas difíceis quando a gente faz uma burrada, af todos estão contra nós, ele vem e fica a nosso lado porque sabe que todos tem direito de errar.

Temos que ser leais conosco mesmo pois caso contrário estaremos nos omitindo.

Ser leal é dizer sempre a verdade, mas não é só com palavras que demonstramos se somos leais, nós o demonstramos por atos. Por isso pouco adianta dizer a verdade se agimos de uma maneira errônea e sem pensar para depois se desculpar.

Ser leal é ser sempre igual isto é, estar sempre positivo para tudo mesmo nas horas de dúvida.

IGUALDADE

O que é igualdade?

Ela pode ser encarada de várias formas, uma delas é a igualdade de direitos.

Cristo disse: Que aquele que crê em Meu Pai e acha que Ele é Pai da Criação, deve igualar as classes sociais, não deve ser racista. Cada um de nós deve ver o próximo como uma pessoa igual e não inferior. Mas apesar de tudo são poucas as pessoas que veem no próximo um ser igual a si mesmo ou às vezes superior. Antigamente, na época de Cristo, aproximadamente a 2.000 anos atrás havia desigualdade de classes. Os Sacerdotes e Escrivães eram os poderosos, os chefões, e os escravos e judeus eram os injustiçados. Hoje em dia pouca coisa mudou.

O que nós podemos fazer para igualar isso? A resposta é simples: é unirmos e deixarmos de ser burgueses, porque o burguês é aquele acomodado que não pensa em ninguém a não ser em si mesmo. Para ele basta só ter arroz e feijão e tudo está bem. Ele não quer lutar por nada. De burgueses todos

AJUDA MÚTUA

Deus ao construir o universo, incluiu nele o planeta Terra, criou o homem dando-lhe a sabedoria e partindo de seus conhecimentos o ser humano pode criar e transmitir cultura ao próximo.

Logo que o primeiro homem apareceu na Terra ele precisou de um companheiro para poder sobreviver. Pois tinha necessidade de alimentação, proteção contra os animais ferozes e com ajuda mútua eles enfrentaram o perigo que os ameaçavam.

Tanto para eles como para nós ajudar-se mutuamente, é fazer tudo o que estiver ao nosso alcance em favor do próximo, sem esperar recompensa. É tentar melhorar a situação, quer física, quer material ou espiritual do nosso próximo.

Sem ajuda, não existiria a amizade, porque a pessoa que não ajuda ninguém, se sente desolada, como que afastada do grupo. Sem ajuda não haveria compreensão, porque sabendo as dificuldades e necessidades do próximo, e podendo ajudá-lo, nós o compreenderíamos mais a fundo. Da ajuda, vem a bondade e por fim, o respeito e a gratidão.

Esta semana aqui neste acampamento nós aprendemos muito e vimos como é importante, ajudar-nos uns aos outros para conseguirmos êxito em nossas tarefas.

Sabe um dia eu me encontrava só, contemplava as estrelas e ouvi uma voz que me chamou, olhei para trás e vi um lindo garotinho que dizia querer conversar comigo. Aquele dia eu precisava de ajuda e a tive do meu amiguinho. Mas sem que eu percebesse ele sumiu, não sei para onde, nem como, sabe eu chorei mas vendo a estrela que sumiu no horizonte, lembrei-me das coisas que o menininho me ensinou e onde quer que eu vá, guardo no meu coração a lembrança do pequenino ser e procuro transmitir a vocês a minha ajuda.

Beatriz Bacevičiūtė

nós temos um pouco, mas é preciso mudar esse nosso gênio e lutar ao máximo

Também no acampamento às vezes somos desiguais: Os grandes desprezam os pequenos, às vezes deixamos de lado alguns colegas porque nos julgamos superiores, é necessário mudar este nosso hábito e unir-nos na igualdade de direitos, pois todos nós temos direitos.

Paulo Mekšėnas

INTERESSE

Qual o meu interesse pelo próximo?

— Como partilhar com o próximo a vida que recebemos de Deus, sendo que nesta convivência, procuremos sempre seguir o caminho que ele nos indica.

— Para que o encontremos e possamos viver plenamente na graça em que ele nos prometeu conquistar.

— Algo que me eleve.

— para receber o amor do próximo é preciso dar o nosso amor.

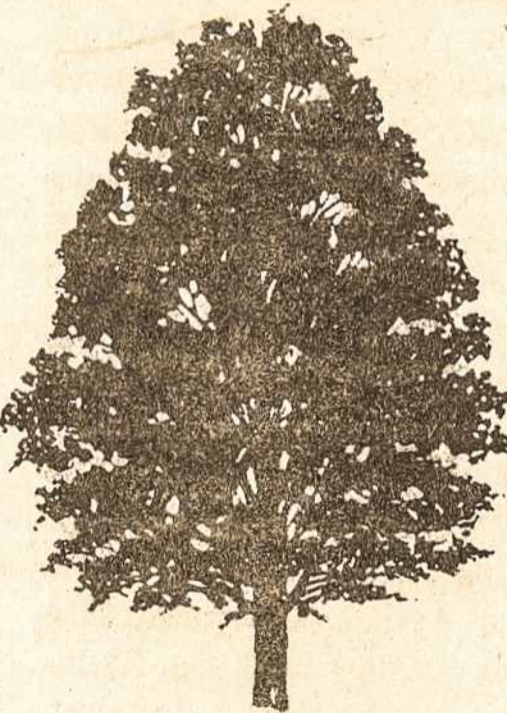
— Seria o ideal que a gente procura a plena felicidade?

Um interesse desinteresse foi o que aconteceu no Dia da Amizade, porque ninguém se interessou pelo seu parceiro, não fizeram os presentes direito. Até eu estava meio na fossa por causa da minha parceira. Todos ficaram assim porque ninguém teve um interesse criativo em ver como e o que era o seu companheiro por dentro do coração.

Agora eu pergunto a mim mesmo porque todo mundo tem interesse destrutivo e não um criativo sobre as coisas boas do coração que as pessoas tem.

O interesse é uma arma dupla o bom e o mau estão presentes, como no caso do Bom Samaritano que salvou a vida de alguém prejudicando-se em algum ponto, mas na verdade ele ganhou algo mais.

Oswaldo Škéma de Brito

*Augo sode klevelis,
Augo sode žaliasai.
Po tuo klevu, po žaliuoju.
Gul bernelis jaunasai.*

L.d.

*Tai tik gluosnis nebesutalpino
Drėvėse to gaišaus dirvų kvapo -
Tai tik gluosnio šakų žalios pynės
Lig pat žemės nusviro
Ir upely suslapo.*

L. Andriekus

*- Pasakyk, mergelė, pasakyk, jaunoji.
Kas žaliuoja žiemą vasarėlė?*

*- Ne mergelė būciau, kad aš nežinočiau
Kas žaliuoja žiemą vasarėlė -*

*- Girelėj eglėlė, daržely rūtelė
Tai gražiai žaliuoja žiemą vasarėlė.*

L.d.

Literatūra Dailė Mokslas

Saulėtos dienos

AR PAKANKAMAI PAŽĪSTAME LIETUVIŲ DAILĘ?

DAUMANTAS ČIBAS

Dr. Henrikas Lukaševičius. VIENAS MAŽAS GYVENIMAS. Linksmi ir liūdni autobiografiniai pasakojimai. Išleido Akademinės Skautijos leidykla Chicagoj, 1975 m. Leidinys 192 puslapiai. Viršelis dail. Lijolės Židonytės. Knygos kaina \$5.00, gaunama ir "Drauge".

Kaip tik šitokios knygos aš laukiau daugelį metų!

Autorius, dr. Henrikas Lukaševičius, kilęs iš istorinės Giedraičių apylinkės, mokėsis Giedraičiuose, Molėtuose, Panevėžy, studijavęs Kaune ir Vilniuje, buvęs teisėju, vos išlikęs gyvas per abi okupacijas, dar gilina studijas Vienoje ir Paryžiuje, po to emigruoja į Argentiją, iš kur persikelia į J.A. Valstybes ir čia dėl kasdieninės duonos dirba įvairiausių sunkius darbus.

Visa tai autorius pasakoja taip sklandžiai ir įdomiai, jog knyga perskaitęs, kur tik vėliau atsiverti ir vėl su lygiu malonumu iš naujo skaitai. Šitaip neatplėšiamai prieš 50 metų, kaip vaikas, skaičiau Robinzoną ir Pietario Algimantą. Esu visiškai tikras, kad Lukaševičiaus atsiminimai vienodai patiks kaip jauniems, taip ir seniems. O tiems, kas mo-

kėsi Panevėžio gimnazijoj ar Vytauto Didžiojo karo mokykloje, taip pat skautams ir studentams ši knyga daug ką gyvai primins.

Pasakotojas savo kelių dešimčių metų darbus, rūpesčius, kentėjimus, net dažną varginimąsi dėl kitų pavadinu mažų gyvenimų. Bet tai per daug kuklu. Kas sugeba patraukliai ir su entuziazmu vertinti savo kelyje sutiktus kitus lietuvius, kas sako, kad "nenoriu čia kalbėt apie dienas be saulės" (169 psl.), to gyvenimas turi būti šviesus ir gražus. Žmogus su tokia tauria širdimi dabar ne visur sutinkamas. Todėl, kai paskutinį lapą užverti, taip ir nepajunti, kaip atsidūsti: kodėl jis čia sustojo? Kodėl pašykstėjo dar penkiasdešimt puslapių?

Autoriui teko daug keliauti. Tai tikrai gerai padarė, kad išvalgiai, charakteringai aprašė, ką kur matė. O svarbiausia, tie jo įspūdžiai yra visai kitokie, negu tų keliautojų, kurie tik persikilnoja iš vieno krašto į kito krašto viešbučius. Kasdienis gyvenimas anapus patogaus viešbučio durų tokiems keliautojams dažnai atrodo skurdus, nešvarus, žiaurus, net pavojingas. Bet Lu-

kaševičius aprašė neiškreiptai, nes keliavo ne per viešbučius.

Grižtu atgal prie dr. H. Lukaševičiaus atsiminimų knygos. Ir nieko daugiau neturiu pasakyti, kaip tik dar kartą pasidžiaugti, kad tokia knyga išėjo. Kas ją skaitys, pats užsidegs panašiai aprašyti savo darbus ir nuotykius. Taip ir reikėtų. Visi dr. H. Lukaševičiaus amžininkai kaip tik šiuo metu išėina į pensiją ir turi daugiau laiko. Toji karta augo, brendo, dirbo ir kūrė atgijusioj Lietuvoj, pažino daug kitų veikėjų, pervargo abi okupacijas, perkeliavo daug kraštų, išvengė visokių pavojų. Jų pasakojimai gali būti ne tik įdomūs, bet ir vertingi kultūros istorijai. Kai kas tokius savo atsiminimus jau yra paskelbęs net keliais tomiais, kitų atsiminimai dar tebeguli rankraščiuose. Leidžiamos žymių žmonių monografijos. Bet reikia daugiau ir tokių neplačių atsiminimų. Juos lengva nebrangiai atspausdinti arba perleisti per laikraščius.

Šis "Vienas mažas gyvenimas" tebūnie palaimingas paskatinimas ir kitiems rašyti.

"Apie Čiurlionį žinau daug, bet apie kitus lietuvių dailininkus — tik trupinius", taip vienoje parodoje pasiguodė apyjaunis tautietis. Ir pridūrė: "Kodėl dailės bičiulių draugija, jei tokia yra, neišleidžia knygos su mūsų žymiausių grafikos, tapybos, skulptūros ir kitokių meistrų aprašymais, jų kūrybos trumpa analize ir pan. Nesvarbu, kokia kalba: lietuvių ar anglų. Svarbu, kad jų kūryba būtų įstatyta į bet kokius meno istorijos rėmus. Mums verkiant reikia lietuvių dailę nagrinėjančių knygų".

Šitame priekaište yra daug teisybės. Mūsų nuovoka apie savuosius dailininkus yra labai paviršutiniška. Žinome galybę pavardžių, bet nežinome, kodėl tas ar kitas dailininkas yra reikšmingas, kokie jo kūrybos savitumai ir kokie ryšiai su mūsų ir pasaulio menu.

Šiomet bus daug kalbama ir rašoma apie M. K. Čiurlionį jo šimto metų gimimo proga. Čiurlionio genijus, be abejo, nusipelnė ypatingo dėmesio. Jis turėtų būti giliau išpraustas į Vakarų kultūros sąmonę. Todėl raštai apie jį svetimomis kalbomis šiuo metu labiau pasitarnautų, negu paklodiniai straipsniai mūsų periodikoje. dažnai pakartoja visiems žinomus faktus. Pageidautina, kad apie Čiurlionį būtų rašoma su tokiu pat gaivumu, kaip tai ne per seniausiai yra padaręs K. Žoromskis to paties "Draugo" kultūrinio priedo puslapiuose.

Vis dėlto susidomėjimas Čiurlioniu neturėtų nustelbti noro pažinti ir kitus mūsų dailės atstovus. Išėivijoje kūrė ir kuria visa eilė iškilių dailininkų (vyrų ir moterų): Galdikas, Vizgirda, Petravičius, Rimša, Dargis, Jonynas, Ignas, Kasiulis, Žoromskis, Kepalaitė, Mozoliauskas, Sodeikienė... Visų neišminėsi. Dažnas iš jų yra pasiekęs aukštą lygį. O kodėl tas lygis aukštas, — žinome labai neaiškiai. Dažniausiai — nežinome. Yra ir kita virtinė dailininkų, į mūsų tarpą atėjusių neseniai, daug žadančių ir jau kylančių tarptautinėje plotmėje.

JANINA DEGUTYTĖ

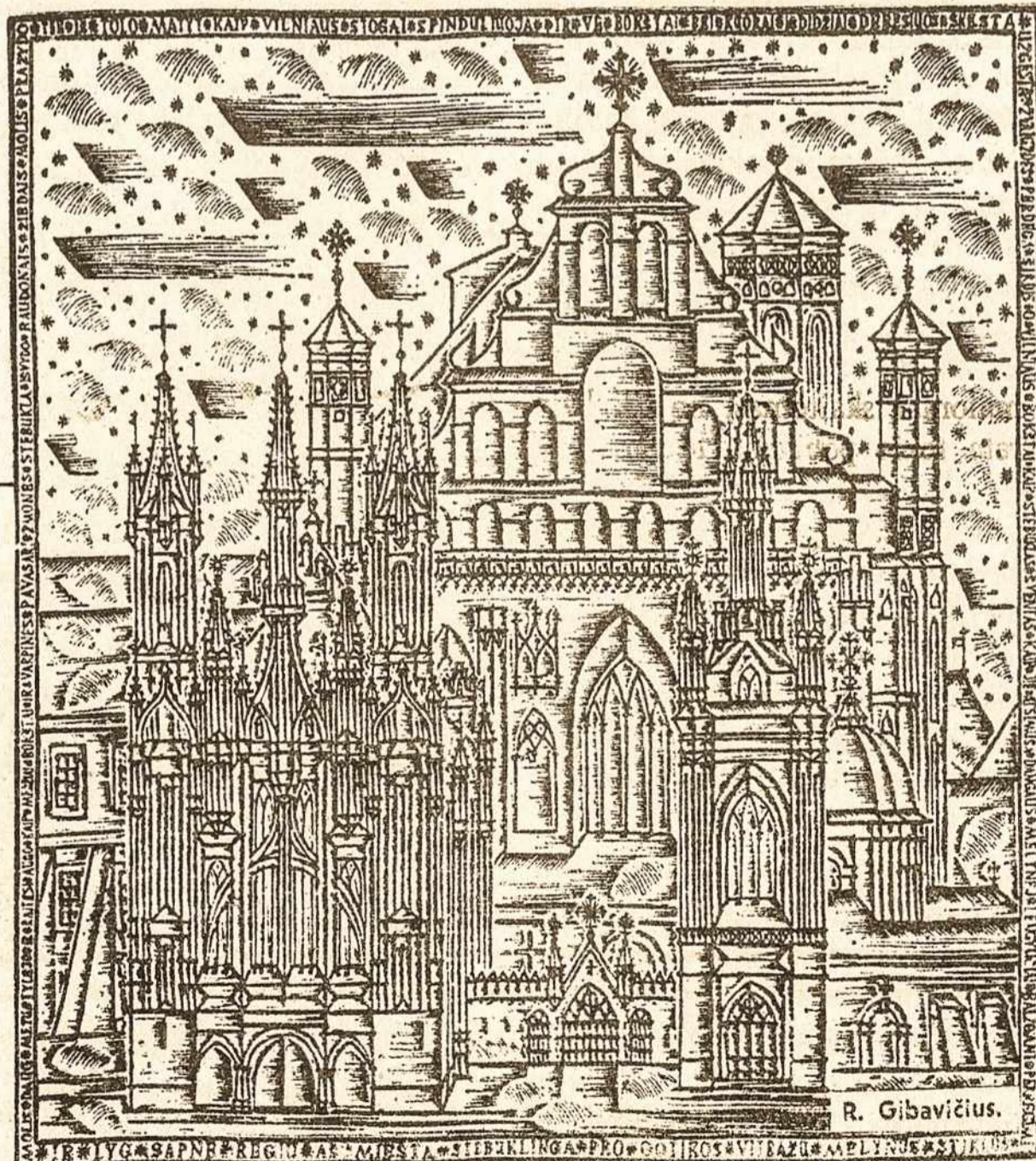
Dienos — dovanos

Dienos — dovanos — didelės, mažos — pilnos sauskmo ir pilnos tylos. Čia nubudę žilvičiai gražos, Čia raudonas šakas tuoj užklos žalsvas ūkas pirmais lapeliais. Delnuose dirvos tiesia šimtus ežerų — Vandens žydro saujelės. —

Kas tave iš miegų prikėlė? Ką gi tu iš miegų prikelsi? — Upeliuk mano — devynbalsi, Upeliuk mano — ašarėle... —

Ryto žaros bėga pievom, liepsnos Iš saujelių žydrų — be pavėsio. — Vieną saulę dangus dovanos — Šimtą saulių žemėj turėsiu. —

Dienos — dovanos gros ir dainuos — Kas mane jų klausytis pakėlė? — Jas laikau aš saugiai delnuos — Lyg upelių skaidrių vandenėlių. —

Lietuviškas religinis romanai

PETRAS JANULIS

Vacys Kavaliūnas, HESTERA. Romanas. Išleido Lietuviškos knygos klubas Chicagoje 1974 m. Aplankas A. Korsakaitės — Sutkuvienės. Knyga 222 psl., kaina 4.50 dol., gaunama "Drauge".

Pasaulio literatūroje yra apšiai knygų iš Kristaus gyvenimo laikotarpio, pirmųjų krikščionybės amžių ir taip pat iš tų amžių, kada buvo laukiama Kristaus atėjimo. Tokių veikalų, nors ir ne per daug, turime ir mes, tai V. Krėvės "Dangaus ir žemės sūnūs" arba M. Vaitkaus "Tvanas". Svetimomis kalbomis rašytų religinio turinio apysakų ar romanų yra versta ir į lietuvių kalbą, tarp jų vėliausioji yra Nobelio premijos laureato Lagerxuisto "Barabas", kurį S. Vainoras išvertė ir Terra išleido 1952 m. Taigi nuo to laikotarpio religinių apysakų ir romanų nebuvo, neskaitytą perspausdinto M. Vaitkaus "Tvano" ir "Draugo" atkarpoje spausdintos St. Būdavo apsakos "Malonės kalnas", kurią tikimasi išleis Nidos leidykla. Tai ir visa religinė šio žanro literatūra išėivijoje, o jos pavergtoje Lietuvoje neįmanoma sukurti ir juo labiau išspausdinti. Todėl išėivijoje išleistas V. Kavaliūno romanai "Hestera" ne tik literatūrine prasme, bet ir kaip reto turinio knyga yra mums įdomus kūrinys.

Veiksmas vyksta tuo metu, kai Kristus buvo gimęs, tikriau jo apaštalavimo metais, kada jis su žvejais vaikščiojo po Judėjos žemę ir darė stebuklus. Romanas baigiasi Kristaus mirtimi, tačiau pats Kristus čia nėra pirmoje plotmėje. Pirmoje romano plotmėje yra našlė Hestera, atrodė, jauna žydaitė, kurios mažametis berniukas gulė lovoje paralyžuotas. Našlė sielvartauja dėl vaiko, rūpinasi kaip sūnelį pagydyti, ji susitinka su savo kaimynais ir kalba apie savo dalią, iš kurių užgirsta, kad yra stebukladarys, kuris gydo ligonius ir prikelia mirusius. Čia autorius parodo gana nemažai tolaikinės buitės, pasitelkdamas į talką net hebrajų žodžius, tačiau kai kurie paly-

ginimai gal ir sukeltų abejonių, kaip pavyzdžiui staliaus piūklo dūzgimas, kai anais amžiais piūklo gal ir nebuvo.

Hestera jautri ir nuoširdi moteris, ji jauna, ir jos širdyje, be didelio savo vaiko gailėsčio ir meilės mirusiam vyrui, suplazda meilės pasiilgimo momentai, paprasti ir įtikimi. Tos meilės pasireiškimus nustelbia vyro atminimas ir mintis, kad nepagydomai serga jos berniukas Zacharijus. Ir moteris, nuolat klausiama vaiko, ar jis išgis ir vėl galės lakstyti po kalnus, gana netikrai atsako, kad Viešpaties valia. Ir ji daugelį kartų pagijimu tikėjo ir vėl abejojo. Išgirdusi apie Galilietį, ėjo klausti rabino, ką jis apie tai galvoja. Šis išbarė, sakydamas, kad niekas negali mirusiųjų prikelti. Moteris prarado drąsą eiti ir prašyti į jos gyvenamą vietą atsilankančio mokytojo Galiliečio.

Berniukas mažiau vaizduojamas, tačiau vaizduojamas įtikimai. Pas ligonį ateina kiti vaikai, jie kalbasi su savo sergančiu draugu be užuojautos, nepajėgdami suprasti, kaip sunku nebegalėt bėgioti ir žaisti. Visai tai matančiai motinai yra naujas skausmas.

Romane, pasakytume, yra melodramatiškumo atspalvio, ko sunku, tokį įvykių vaizduojant, išvengti, kai kur kartojasi kasdieniniai įvykiai ir pokalbiai, tačiau visa tai nėra per daug įkyru. Ir tas pabrėžiamas skausmas ir tie visi dramatiški susitikimai su kaimynais ir rabinu nėra įkyrūs. Iš viso romanai daugeliui bus maloniai skaitomas, ne tik kaip reta tokio pobūdžio lėktūra, bet ir kaip šventadienio rimčiai skirta knyga. Nepaisant skausmo, ji giedriai nuteiks, nes ir pabaigos skaidrinanti, pilna vilties ir laimingai besibaigianti. Gražūs sakiniai, su tinkamu poetiniu atspalviu, gera kalba daro knygą gan priimtina viešnia mūsų literatūroje.

Kalbant apie tai ir klausiant, ar mes turime vengti tokių temų, kada yra degančių, galima atsakyti, kad ir anos kartais labai reikalingos, ypač šiais laikais, kada jau iš daugelio veikalų, daugiausia nelietuvių autorių, sunkiasi slogus ir grubus natūra-

Premijuoto romano viršelis, pieštas Ados Korsakaitės-Sutkuvienės.

RESPUBLIKINEM LITERATŪROS PREMIJOM Rašytojų Sąjunga pasiūlė Juozo Požeros apybraižų knygą "Šiaurės keliai", Juditos Vaičiūnaitės poezijos rinktinę "Klajoklė saulė" ir Vacio Reimerio eilėraščių rinkinį vaikams "Šarkos švarkas". Muzikos premijoms pasiūlyti: Vytautas Paltanavičius už operą "Kryžkelėje" ir koncertą violončelei su orkestru, Antanas Račiūnas už simfonijas nr. 6 ir nr. 7. Teatrui atstovauja Vladas Bartusevičius su masinių koncertų režisavimu 1970-74 m., Vilniaus rusų dramos teatro aktorius Artiomus Inozemcevas su šio teatro scenoje sukurtais aštuoniais vaidmenimis. Dailininkų Sąjunga kandidatais į premijas pasirinko du savo narius — Aldoną Ličkutę-Jusionienę ir Joną Svažą. A. Ličkutę-Jusionienę siūloma premijuoti už šešių bareljefų dekoratyvinį kūrinį "Svajonė", keramikinius darbus "Pumpurai" ir "Gėlininkė", dekoratyvinius bareljefus "Daina", "Jaujynystė", dekoratyvines lėkštes "Pilių motyvai", "Gotika", dekoratyvinę keramikos skulptūrą "Sparnai", J. Svažą — už tapybos darbus: "Darbininkas", "Tiltas", "Vakaras", "Klaipėdos uoste", "Elektrėnai", "Vytautas Montvila" ir "Jonava".

lizmas. Šalia šiurkštaus gyvenimo žmogus nori ir gėlių. "Hestera" bus malonus pasiskaitymas, kad ir ateinančių Velykų metu.

M. K. ČIURLIONIO ŠIMTAJĄ GIMTADIENĮ Niujorko lietuviai paminės spalio 18-19 d.d. Brooklyne, Kultūros židinyje. Viena diena bus skirta sukaktuvininko muzikai, kita — dailei. Koncertinę programą atliks pianistai, Niujorko ir apylinkės chorai. Dailei atstovaus M. K. Čiurlionio reprodukcijų paroda mažojoje salėje, jo kūrybą nagrinėjanti paskaita, kūrinų skaidrės. Minėjamą rengia speciali komisija: pirm. dail. Vytautas K. Jonynas, muz. Algirdas Kačanauskas, nariai Paulius Jurkus, Jonas Rūtenis ir Vytautas Kerbelis.

Taip pat meno žiūrovų bei pasklausovų ratas padidėjo su nauja karta, išsimokslinusia, gan pasiturinčia, šiandien ieškančia mūsų tautos vertybių. Šitie žmonės, neturėdami parankios informacijos (paskaitos lietuvių dailės temomis retos kaip sniegas San Diego mieste), nuėję į parodą, juk negali žinoti, kad už Vizgirdos, Kasiulio ar Žoromskio drobes galima drąsiai pakloti ir didesnę sumą. Suprantama, ne piniguose esmė. Skaudu tik, kad jaunieji tautiečiai, dėl auklėjančių žinių stokos, dažnai pasimeta meno vertybėse, vaizdingiau šnekant, neatskiria ančių nuo žasų ir žasų nuo gulbių. Tokiu būdu jų rezidencijų sienas ir puošia mėgėjiškas arba, dar blogiau, miesčioniškas koloritas.

Meno muziejuje stebime ne tik kūrinius, bet dažnai mintimis santykiuojame su pačiais kūrėjais. Traukia mus Van Gogh, Cezanne, Picasso paveikslai, Michelangelo, Rodino skulptūros, nes tų žmonių asmenybės yra žinomos iš perskaitytų knygų, žurnalų, filmų. Bepigu Van Goghui kerėti su savo raiškiaspalviais, nervingais potepiais, jei jo visas gyvenimas — toks tragiškai įdomus ir mums žinomas — trykšta iš jo drobių.

Suprantama, ne visiems dailininkams lemta būti tragiškais ar ypatingais ir baigti savo dienas savizudybe. Daugelis jų paprastu ramiu darbu siekė savo kūrybinės didybės. Daugelis gyvenė ir gyvena ilgą amžių, kaip kad mūsų Adomas Varnas. Iš tikrųjų, kiekvieno kūrėjo gyvenimas, koks jis bebūtų, yra įdomus, nes jame sukaupta talentingos asmenybės plėtotė: kova už būvį, už menininko laisvę, už technikos tobulumą, žūtbūtine pastangos sukurti savitą, ligi šiol neregėtą išraišką. Tie dalykai yra įdomūs ir reikšmingi. Tiek dailės žinovui, tiek eiliniam parodos lankytojui.

Susipažinus su dailininkų asmenybėmis bei jų kūrybos savybėmis, ir pats lietuvių dailės vaizdas darosi platesnis, prasmingesnis, gyvesnis. Tada ir Čiurlionis atrodo ne toks vienišas.

Pr. V.

MŪSŲ

ŽINIOS

"ŽVAKIDĒS" ARTISTAI

Žvakidės vaidinimas yra ne tik gražus bet ir ilgas — užtruks porą valandų — artistų skaičiumi nėra gausus. Tėra tik šeši veikėjai, iš kurių du — moterys.

Pradėkime nuo jauniausios. **NILZA GUZIKAUSKAITĖ**, gimusi ir augusi Vila Zelinoje. Galėtų būti daug kam pavyzdžiu: ji yra viena iš nedaugelio savo kartos lietuviukų taip gerai mokančių lietuvių kalbą, šoka tautinius šokius "Žilvičio" grupėje, daug kartų pasirodė jaunimo programose, priklauso moksleiviams ateitininkams. "Žvakidėje" vaidina Luciją. Mačiusiems repetitijas atrodo, kad Nilza sukurs gerą vaidmenį. Nilzos tėvelis Henrikas Guzikauskas, taip pat daug kartų, yra vaidinęs mūsų scenoje.

JULIJA KRAUJALYTĖ, iš profesijos mokytoja, baigusi pedagogijos fakultetą, dabar studijuoja konservatorijoje. Scenoje Julija nėra naujokė. Daugelį kartų pasirodė ateitininkų vaidinimuose. Užtenka tik prisiminti jos vaidybą balerinos rolėje "Žv. Kazimiero Gyvenimas" vaidinime, kad vėl džiaugtumėmės turėsią progos matyti Kraujalytę scenoje. A. Škėmos "Žvakidėje" Julija vaidina Agotos rolę. Tad iki malonaus susitikimo Artur Azevedo teatre, spalio 5 dieną "Žvakidės" premjeroje. Julija su savo tėveliais ir sesute gyvena Vila Zelinoje ir drība čia pat esančioje valdiškoje mokykloje. Po pietų dirba SESI mokykloje. Apie kitus "Žvakidės" artistus sekančiam "M.L." numeryje.

MŪSŲ SCENOS DARBUOTOJAI

Ponia MAGDALENA VINKŠNAITIENĖ yra bene pati produktiausia mūsų kolonijos režisorė. Per eilę metų yra režisavusi nemažą veikalų. Veikalų skaičiumi jai prilygsta nebent Jonas Bagdžius.

Ponia Vinkšnaitienė režisavo šiuos veikalus pastatytus Liet. Kat. Moterų Draugijos: "Ponia Pipsė ir panelė Tipsė", "Stebūklinga daktarė" ir "Jaunikis iš Avenida Paulista"; Žilvičio pastatytus: "Visuomenės Veikėjai"; "Šamokslas prieš savuosius" "Kelionė į tėvynę", "Sibiro maldaknygė" ir "Sekminių vainikas"; ir ateitininkų statytus: "Subatos vakarėlis" ir "Lietuviškos vestuvės".

Visi kurie žino, kiek pastangų reikia vienam vaidinimui pastatyti,

ISIGYKITE PAKVIETIMĄ !

"ŽVAKIDĒS" PREMJEĖRA. Turėsite meno šventę ir paremsite jaunimo pastangas.

nesunkiai supras, kad reikėjo neeilinio pasišventimo dešimties pastatymui. Be surežisuotų veikalų ponia Vinkšnaitienė dar vaidino Pševalskienės rolę — "Daktaro Vinco Kudirkos" vaidinime. P. Aleksas Vinkšnaitis yra vaidinęs daugelį kartų São Paulo scenoje. Visi prisimename jį mokytojo Tijūno vaidmenyje iš "Atžalyno", žvejo iš "Jūros dukra" ir daugelyje kitų. Vaikai taip pat pasekė tėvų pėdomis: Nijolę, Eduardą ir Astą taip pat matėme ne kartą scenoje.

Me paklausėme p. Vinkšnaitienę, kodėl jos nuomone paskutiniaisiais metais mėgėjų teatras gerokai susilpnėjo S. Paulyje. Jos manymu tai atsitiko, dėl kolonijos nuotaikų. Nuotaikoms gerėjant ir teatras atsigaus. Ji pati netolimoje ateityje numato pastatyti Anatolijaus Kairio — "Alvorada".

Vienas iš labiausiai pasižymėjusių mūsų scenos darbuotojų yra **JONAS BAGDŽIUS**: eilę metų su L.K. Bendruomenės choru jis pastatydavo po kelis vaidinimus kasmet. Laikas užmarštin nusinešė daugelį vardų, visų vaidinimų vardus nei pats p. Bagdžius neatsimena. Kitų atmintyje išliko jo režisuoti veikalai: "Meška", "Valkata", "Uošvė į namus tylos nebus". Daugelyje vaidinimų Bagdžius atliko pagrindines roles. Be savo režisuotų vaidinimų J. Bagdžius vaidino Dr. Vincą Kudirką to paties vardo vaidinime, režisavo Déde Juozas, Direktorių "Atžalyne", režisavo p. Vaseliauskas, Jaunutį "Dvylika Brolių Juodvarniais laktančių", režisavo p. Alfonsas Žibas ir kitus. Bagdžius yra p. Moni-

kos Kleizienės pirmosios moterys-tės sūnus, vedęs Birutę Mockaitę, turi keturis vaikus: Ceciliją, Reginą, Nelsoną ir Rikardą. Gyvena Vila Libanesa. Turi metalo apdirbimo įmonę. Jau 38 metai (nuo pat įsisteigimo) priklauso L.K. Bendruomenės chorui ir daugelį metų buvo jo pirmininku. Paklausėme Bagdžių, kodėl paskutiniaisiais metais susilpo lietuviškasis mėgėjų teatras? Bagdžius priskiria tam, kad lietuviai praturtėjo, turi televizijas, vasaros namus, automobilius, savaitgaliams dažnai išvažiuoja. Vienu žodžiu jų dėmėsys nukrypo kitur.

Bagdžius paklaustas, kurie São Paulyje statyti veikalai jam labiausiai patiko, kuriuos jis laiko geriausiaisiais, atsakė: "Valkata", "Atžalynas", "Kudirka".

PLIAS PRANEŠIMAS

PLIAS - Brazilijos skyriaus narių susirinkimas šaukiamas rugsėjo mėn. 26 d. 20:00 val. pas inž. Daumantą Dikinį, Alameda Tietė, 288, apt. 8 B (Cerqueira Cesar). Telef. 80-4869 — darbovietė.

Po skyriaus einamųjų darbų aptarimo bus inž. D. Dikinio paskaita apie São Paulo metrą.

PAIEŠKOMIEJI

Atsiliepdami apie p. Al. Šeikuvienės ieškinį, pranešame, kad Karolina Reinikienė (ir jos vyras Adolfas) jau keli metai kaip mirė ir palaidota Vila Formosa (São Paulo) kapinėse. Informacijos pateikė viena ML skaitytoja.

LAIMĖJO RANKINIO MEDALĮ

Rugpiūčio 24 baigėsi São Paulo valstijos mokyklų I-osios rankinio rungtynės. Mokyklos Maria Cassanova žaidėjas Robertas Bareišis kartu su savo rinktine laimėjo ant-

rają vietą ir parsinešė sidabro medalį. Jaunasis sportininkas dabar ruošiasi valstijos krepšinio varžyboms.

BARTKUS ŠACHMATŲ LAIMĖTOJAS

Antrose São Bernardo de Campo pramonės tarnautojų šachmatų varžybose pirmąją vietą laimėjo Paulo Afonso Bartkus, surinkdamas septynis iš galimų septynių taškų. Dabartinis São Caetano miesto čempionas padėjo Volkswageno fabriko komandai laimėti pirmąją vietą 19 įmonių tarpe. Paskirų žaidėjų buvo 221.

AUDŽIA TAUTINIUS RŪBUS

Vytautas Dorelis, prieš keletą metų naudęs mergaičių tautinius drabužius, kuriais dabar vilki "Nemuno" šokėjų dauguma, pradėjo austi naujus drabužius su naujais raštais. Parinko dar lengvesnius siūlus, kad būtų patogiau šokti šiltame klimato. Kadangi naujieji raštai sudėtingesni, darbas ilgiau užtrunka. Visu pirma naudžia sijonus, o vėliau pritaiko kiklikus ir kitas drabužių dalis.

Jeigu kas dar norėtų užsisakyti naujų tautinių rūbų, turėtų netrukus kreiptis į kun. Petrą Dągintį. Šį kartą kiekvieniems rūbams bus nuaustos pritaikytos juostos.

SVENTĖ T. GIEDRIO GIMTADIENI

Dėl kitų parengimų datų, Onų balius Montevidėjuje buvo perkeltas į rugpiūčio 31 d., ir kartu klebono kun. Jono Giedrio gimtadienis. Vytauto Dorelio vadovaujamieji vaikai "Rintukai" ir jų tėveliai T. Giedrio gimtadienį šventė rugsėjo 5 d. vaisėmis parapijos salėje po repetitijos.

Sol. V. Verikaitis liepos 13 d. koncertuoja Sao Paulo mieste, Brazilijoje, su Lietuvių Katalikų Bendruomenės choru, vadovaujamu Viktoro Tatarūno. Kiti solisto koncertai įvyko Montevidėjuje liepos 20 d. ir Buenos Aires — liepos 27 d.

